Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,
sniegti 2011. gada 28. jūnijā [1]

Lieta C-380/09 P

Melli Bank plc
pret

Eiropas Savienības Padomi

Apelācija — Pret Irānas Islāma Republiku pieņemtie ierobežojošie pasākumi ar mērķi novērst kodolieroču izplatīšanu — Ierobežojošo pasākumu attiecināšana uz vienībām, kuras "pieder" personām vai vienībām, kuras ir atzītas par tādām, kas piedalās Irānas kodolieroču darbībās, ir ar tām tieši saistītas vai sniedz tām atbalstu, vai ko šādas personas vai vienības "kontrolē" — Pilnībā piederoša meitas sabiedrība — Padomes rīcības brīvība attiecībā uz iekļaušanu sarakstos — Iekļaušanas pamatojums — Samērīgums — Pienākums norādīt pamatojumu

Satura rādītājs

I – Strīda priekšvēsture un pārsūdzētais spriedums 2

II – Process Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi 4

III – Juridiskais pamatojums 5

A – Par trešo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot kritēriju, pamatojoties uz kuru nosakāms, vai apelācijas sūdzības iesniedzēja "pieder" vai to "kontrolē" Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē 5

1) Lietas dalībnieku argumenti 5

2) Vērtējums 6

B – Par pirmo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā, kas pieļauta, interpretējot Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu, un par otro pamatu attiecībā uz samērīguma principa pārkāpumu 9

1) Lietas dalībnieku argumenti 9

2) Vērtējums 10

1 — Oriģinālvaloda – franču.

a) Par pirmā pamata pirmo daļu 10

b) Par pirmā pamata otro daļu un otro pamatu 12

C – Par ceturto pamatu attiecībā uz kļūdu vērtējumā saistībā ar pienākumu apstrīdētajā lēmumā norādīt pamatojumu 14

1) Lietas dalībnieku argumenti 14

2) Vērtējums 15

IV – Par tiesāšanās izdevumiem 18

V – Secinājumi 18

1. *Melli Bank plc* (turpmāk tekstā – "*Melli Bank*" vai "apelācijas sūdzības iesniedzēja") iesniegtās apelācijas sūdzības mērķis ir atcelt spriedumu lietā *Melli Bank*/Padome[2] (turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), kuru Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesa [tagad – Vispārējā tiesa] ir taisījusi apvienotajās lietās T-246/08 un T-332/08. Ar šo spriedumu Vispārējā tiesa lietā T-246/08 ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas celto prasību atcelt Padomes 2008. gada 23. jūnija Lēmuma 2008/475/EK, ar ko īsteno 7. panta 2. punktu Regulā (EK) Nr. 423/2007 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums")[3], pielikuma B tabulas 4. punktu. Ar šo lēmumu Eiropas Savienības Padome (turpmāk tekstā – "Padome") prasītāju ir iekļāvusi to vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir iesaldējami. Lietā T-332/08 Vispārējā tiesa papildus prasībai atcelt iepriekš minētās B tabulas 4. punktu ir noraidījusi arī prasību atzīt, ka attiecībā uz to nav piemērojams Padomes 2007. gada 19. aprīļa Regulas (EK) Nr. 423/2007 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu[4] 7. panta 2. punkta d) apakšpunkts.

I – Strīda priekšvēsture un pārsūdzētais spriedums

2. No pārsūdzētā sprieduma 1. un nākamajiem punktiem izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir reģistrēta akciju sabiedrība ar juridisko adresi Apvienotajā Karalistē. Savu darbību tā ir uzsākusi 2002. gadā pēc *Bank Melli Iran* (turpmāk tekstā – "*Bank Melli*") Lielbritānijā dibinātās filiāles pārveidošanas. *Bank Melli*, kurai pilnībā pieder apelācijas sūdzības iesniedzēja, ir Irānas banka, kas pieder Irānas valstij. Savukārt *Melli Bank* ir apstiprinājusi un tās darbību uzrauga *Financial Services Authority* (Apvienotās Karalistes finanšu pakalpojumu regulators, turpmāk tekstā – "*FSA*").

3. Vispārējā tiesā ierosinātā lieta ir saistīta ar tādu ierobežojošu pasākumu piemērošanu, kas pieņemti, lai izdarītu spiedienu uz Irānas Islāma Republiku, lai tā pārtrauktu ar kodolieroču izplatīšanu un kodolieroču piegādes sistēmu attīstību saistītās darbības (turpmāk tekstā – "kodolieroču izplatīšana"). Šo pasākumu pamatā ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes (turpmāk tekstā – "Drošības padome") 2006. gada 23. decembra Rezolūcija 1737 (2006)[5], kuras pielikumā ir minētas personas un struktūras, kuras, kā uzskata Drošības padome, bija iesaistītas kodolieroču izplatīšanā Irānā un kuru līdzekļi un saimnieciskie resursi (turpmāk tekstā – "līdzekļi") ir jāiesaldē. Ar Drošības padomes 2007. gada 24. marta Rezolūciju 1747 (2007)[6] šis saraksts tika atjaunots. Jānorāda, ka nedz *Bank Melli*, nedz *Melli Bank* šajā sarakstā nebija iekļautas pat arī pēc tā atjaunošanas.

2 — Vispārējās tiesas 2009. gada 9. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-246/08 un T-332/08 (Krājums, II-2629. lpp.).

3 — OV L 163, 29. lpp.

4 — OV L 103, 1. lpp.

5 — S/RES/1737 (2006)*.

6 — S/RES/1747 (2007).

4. Attiecībā uz Eiropas Savienību Rezolūcija 1737 (2006) tika īstenota ar Padomes 2007. gada 27. februāra Kopējo nostāju 2007/140/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu[7]. Tās 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēts iesaldēt visus līdzekļus, kas rezolūcijā uzskaitītajām personām un vienībām ir tiešā vai netiešā valdījumā, turējumā vai kontrolē. Šī paša akta 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka šie paši pasākumi ir piemērojami tostarp personām un vienībām, kuras Padome ir atzinusi par tādām, kas piedalās kodolieroču izplatīšanā, ir tieši saistītas ar to vai sniedz tai atbalstu.

5. Tiktāl, ciktāl tas attiecas uz Eiropas Kopienas kompetenci, pēc Kopējās nostājas 2007/140 saskaņā ar EKL 60. un 301. pantu tika pieņemta Regula Nr. 423/2007. Ļoti līdzīgi Kopējās nostājas formulējumam šīs regulas 7. panta 1. punktā ir paredzēta tādu līdzekļu iesaldēšana, kuri pieder Rezolūcijā 1737 (2006) minētajām personām, vienībām un struktūrām, kā arī visu tādu līdzekļu iesaldēšana, kuri ir šo personu, vienību vai struktūru valdījumā, turējumā vai kontrolē. Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts šo līdzekļu iesaldēšanas iespēju attiecina arī uz Padomes norādītajām personām, vienībām vai struktūrām, kuras atbilstoši Kopējās nostājas 2007/140 5. panta 1. punkta b) apakšpunktam ir atzītas par tādām, kas piedalās kodolieroču izplatīšanā, ir tieši ar to saistītas vai sniedz tai atbalstu. Personas, vienības un struktūras, kuras Padome ir minējusi saskaņā ar Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punktu, ir uzskaitītas šīs regulas V pielikumā.

6. Saskaņā ar minētās regulas 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu V pielikumā iekļauj arī "fiziskas un juridiskas personas, vienības un struktūras, [..] kas [..] ir apzinātas kā tādas, kas ir juridiska persona, vienība vai struktūra, kas pieder a) vai b) apakšpunktā minētai personai, vienībai vai struktūrai vai kuru kontrolē, tostarp ar nelikumīgiem līdzekļiem, šāda persona, vienība vai struktūra", un kuru līdzekļi tādējādi tiek iesaldēti.

7. Minētās regulas 15. panta 2. punktā turklāt ir paredzēts, ka "Padome ar kvalificētu balsu vairākumu izveido, pārskata un groza [V pielikumu], turklāt pilnīgā saskaņā ar Padomes veiktajiem konstatējumiem, [kas izdarīti saskaņā ar Kopējās nostājas 2007/140 5. panta 1. punkta b) apakšpunktu] [..]". Tāpat atbilstoši šim pašam noteikumam Padomei šis saraksts regulāri un ne retāk kā reizi 12 mēnešos ir jāpārskata.

8. Regulas Nr. 423/2007 15. panta 3. punktā ir noteikts, ka "Padome nosaka individuālos un īpašos iemeslus lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar 2. punktu, un dara tos zināmus attiecīgajām personām, vienībām un struktūrām".

9. Neilgi pēc Regulas Nr. 423/2007 pieņemšanas Drošības padome pieņēma 2008. gada 3. marta Rezolūciju 1803 (2008)[8], kurā tā lūdza "visas valstis modri savā teritorijā novērot finanšu iestāžu darbības ar visām bankām, kuru domicils ir Irānā, it īpaši ar [*Bank Melli*], kā arī ar tās ārzemēs esošajām filiālēm un aģentūrām, lai izvairītos no tā, ka šādas darbības veicina [kodolieroču izplatīšanu]"[9].

10. 2008. gada 23. jūnijā Padome pieņēma Kopējo nostāju 2008/479/KĀDP[10], ar ko ir grozīta Kopējā nostāja 2007/140. Saskaņā ar jaunās Kopējās nostājas pielikumu *Bank Melli*, kā arī tās filiāles un meitas sabiedrības tika iekļautas to vienību skaitā, uz kurām attiecas līdzekļu iesaldēšana atbilstoši Kopējās nostājas 2007/140 5. panta 1. punkta b) apakšpunktam. Attiecībā uz *Bank Melli* un apelācijas sūdzības iesniedzēju iesaldēšana tika saglabāta ar Kopējo nostāju 2008/652/KĀDP[11], ar kuru vēlreiz tika grozīta Kopējā nostāja 2007/140.

7 — OV L 61, 49. lpp.

8 — S/RES/1803 (2008).

9 — Turpat, 10. punkts. Jānorāda, ka šīs rezolūcijas angļu valodas versijā ir minētas "branches and subsidiaries", ko uz franču valodu var tulkot šādi: "succursales et filiales". Man šķiet, ka šī atšķirība ir skaidrāka nekā šīs rezolūcijas franču valodas versijā ietvertais tulkojums.

10 — OV L 163, 43. lpp.

11 — Padomes 2008. gada 7. augusta Kopējā nostāja (OV L 213, 58. lpp.).

11. Tajā pašā dienā Padome pieņēma apstrīdēto lēmumu. Atbilstoši šī lēmuma pielikuma B tabulas 4. punktam Padome *Bank Melli* un tās meitas sabiedrības, tostarp *Melli Bank*, iekļāva minētās regulas V pielikumā esošajā sarakstā [12]. Šīs iekļaušanas rezultātā apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļi tika iesaldēti.

12. Apstrīdētā lēmuma pielikuma B tabulas 4. punktā ir minēts apelācijas sūdzības iesniedzējas nosaukums, tās pasta adrese Londonā un tās iekļaušanas sarakstā datums (proti, 2008. gada 26. jūnijs). Padome ir ietvērusi vienu šādu rindkopu, kurā ir sniegts pamatojums, kura dēļ tā ir bijusi spiesta *Bank Melli*, kā arī tās meitas sabiedrības un filiāles iekļaut šajā sarakstā: "sniedz vai mēģina sniegt finansiālu atbalstu uzņēmumiem, kas iesaistīti Irānas kodolprogrammā un raķešu programmā vai iegādājas šīm programmām paredzētas preces [..]. *Bank Melli* veicina Irānas paaugstināta riska darbības. Tā ir daudzkārt veicinājusi paaugstināta riska materiālu iegādi Irānas kodolprogrammai un raķešu programmai. Tā ir sniegusi dažādus finanšu pakalpojumus tādu vienību vārdā, kuras ir saistītas ar Irānas kodolrūpniecību un raķešu rūpniecību, tostarp atvērusi akreditīvus un uzturējusi kontus. Daudzi no nosauktajiem uzņēmumiem ir minēti [Drošības padomes] Rezolūcijās 1737 un 1747.

13. Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2008. gada 25. jūnijā un 15. augustā, tika celtas prasības lietā T-246/08 un lietā T-332/08. Lietā T-246/08 apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdza Vispārējai tiesai atcelt apstrīdētā lēmuma pielikuma B tabulas 4. punktu un piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Lietā T-332/08 apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdza Vispārējai tiesai atcelt apstrīdētā lēmuma pielikuma B tabulas 4. punktu un, ja Vispārējā tiesa uzskatītu, ka ir jāpiemēro Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkts, atzīt, ka tas nav piemērojams saskaņā ar EKL 241. pantu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja arī lūdza piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Abas lietas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai tika apvienotas ar 2008. gada 15. decembra rīkojumu.

14. Lietā T-246/08 apelācijas sūdzības iesniedzēja bija izvirzījusi divus pamatus: vienu – par samērīguma principa pārkāpumu, otru – par nediskriminācijas principa pārkāpumu. Lietā T-332/08 tā uzskatīja, ka Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkts nevar tikt uzskatīts par obligāti piemērojamu, bet, ja tas tā būtu, tas būtu pretrunā samērīguma principam un līdz ar to nepiemērojams saskaņā ar EKL 241. pantu. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja norādīja, ka Padome bija pārkāpusi savu pienākumu norādīt pamatojumu.

15. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa noraidīja visus abās lietās izvirzītos pamatus un piesprieda apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt Padomes prasītos tiesāšanās izdevumus, tostarp arī tos, kuri bija saistīti ar pagaidu noregulējuma tiesvedību [13].

II – Process Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

16. 2009. gada 25. septembrī *Melli Bank* iesniedza apelācijas sūdzību par pārsūdzēto spriedumu.

17. Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir atcelt pārsūdzēto spriedumu, apmierināt lietā T-246/08 un lietā T-332/08 celtās prasības, atcelt apstrīdētā lēmuma pielikuma B tabulas 4. punktu, atzīt, ka Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punktu d) apakšpunkts nav piemērojams, ja Tiesa konstatē, ka tas ir jāpiemēro, un piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus apelācijas tiesvedībā un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

12 — *Bank Melli*, kas ir apelācijas sūdzības iesniedzējas mātes sabiedrība, cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz to, Vispārējā tiesā (2009. gada 14. oktobra spriedums lietā T-390/08 *Bank Melli Iran*/Padome, Krājums, II-3967. lpp.). Tā par Vispārējās tiesas spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kura Tiesas kancelejā tika reģistrēta ar numuru C-548/09 P un kura tiek izskatīta atsevišķi no šīs lietas. Secinājumi lietā C-548/09 P *Bank Melli Iran*/Padome tiek sniegti tajā pašā dienā kā šajā lietā.

13 — Apelācijas sūdzības iesniedzēja Vispārējā tiesā bija iesniegusi divus pieteikumus par pagaidu noregulējumu: vienu – lietā T-246/08, otru – lietā T-332/08, lūdzot, lai attiecībā uz to tiktu apturēta apstrīdētā lēmuma pielikuma B tabulas 4. punkta piemērošana. Abi šie pieteikumi tika noraidīti ar priekšsēdētāja rīkojumu 2008. gada 27. augustā un 17. septembrī, un lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana tika atlikta.

18. Padome, kas pirmajā instancē bija atbildētāja, Francijas Republika, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, kā arī Eiropas Komisija, kuras pirmajā instancē bija personas, kas iestājušās lietā Padomes atbalstam, savos atbildes rakstos uz apelāciju prasīja Tiesai noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest *Melli Bank* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19. Šajā tiesvedībā Tiesā tika atļauts iesniegt repliku. Visi lietas dalībnieki, izņemot Apvienoto Karalisti, iesniedza atbildes rakstu uz repliku.

20. Izņemot Apvienoto Karalisti, visu lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi tika uzklausīti tiesas sēdē, kas notika Tiesā 2011. gada 29. martā.

III – Juridiskais pamatojums

21. Lai pamatotu savu apelācijas sūdzību, apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza četrus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz pieļauto kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu. Otrais pamats ir par samērīguma principa pārkāpumu. Trešais pamats attiecas uz kļūdu tiesību piemērošanā, izvēloties un piemērojot kritēriju, lai noteiktu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja patiešām pieder mātes sabiedrībai vai ka tā to kontrolē minētā panta izpratnē. Ceturtais pamats ir par kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz to, kā Vispārējā tiesa ir izvērtējusi Padomes pienākumu norādīt pamatojumu lēmumā, ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja tika iekļauta to vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē. Lai labāk uztvertu apelācijas sūdzības vispārīgo struktūru, vispirms ir jāizvērtē trešais pamats.

A – *Par trešo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot kritēriju, pamatojoties uz kuru nosakāms, vai apelācijas sūdzības iesniedzēja "pieder" vai to "kontrolē" Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē*

1) Lietas dalībnieku argumenti

22. Ar šo prasības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd to, kā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 119. un nākamajos punktos ir interpretējusi Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktā minēto kritēriju, pamatojoties uz kuru Padome nolēma iesaldēt tās līdzekļus. Apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā uzskata, ka Vispārējā tiesa pareizi ir nolēmusi, ka īstais jautājums bija par to, vai pastāv vērā ņemama iespējamība, ka tā var izvairīties no to pasākumu ietekmes, kas noteikti attiecībā uz tās mātes sabiedrību, bet tā šo kritēriju nav pareizi piemērojusi, tostarp piešķirot nepārdomātu nozīmi *Bank Melli* tiesībām iecelt apelācijas sūdzības iesniedzējas direktorus, jo tas nav noteicošais faktors, lai pierādītu, vai tā pieder *Bank Melli* vai ka šī banka to kontrolē. Lai to pierādītu, apelācijas sūdzības iesniedzēja atkārto vairākus jau pirmajā instancē minētus ar faktiem saistītus argumentus, kuru mērķis it īpaši ir apstrīdēt to, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas ieteikto alternatīvo pasākumu, lielākoties *ex post facto*, efektivitāti. Vispārējā tiesa, pareizi nepiemērojot iepriekš minēto kritēriju, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kā rezultātā nav izvērtēts katrs gadījums atsevišķi pretēji tam, ko Vispārējā tiesa tomēr ir ieteikusi šī paša sprieduma 69. punktā. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējās tiesas atsaukšanās uz judikatūru saistībā ar nosacījumiem par mātes sabiedrības vainošanu par tās meitas sabiedrības pret konkurenci vērsto rīcību nav atbilstoša, jo pretēji šo meitas sabiedrību situācijai tas, ka attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju tiek piemērota prezumpcija, saskaņā ar kuru, tā kā tās mātes sabiedrībai tā pilnībā pieder, šai mātes sabiedrībai pār to ir izšķiroša ietekme, būtu pretrunā apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesībām uz aizstāvību. Tas pārkāptu šīs tiesības, jo *Melli Bank* nav bijusi iespēja Padomē iesniegt apsvērumus, nedz atbildēt uz attiecībā pret to izteiktajiem apgalvojumiem. Uzskats, ka meitas sabiedrība var apiet attiecībā pret mātes sabiedrību veiktos ierobežojošos pasākumus, turklāt būtu pretrunā nevainīguma prezumpcijas principam, kas minēts Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – "ECPAK") 6. pantā

un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 48. pantā. Apelācijas sūdzības iesniedzēja katrā ziņā secina, ka Padome, lēmumā par apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļu iesaldēšanu saskaņā ar Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu pareizi nepiemērojot atbilstošo kritēriju, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

23. Padome un pārējie lietas dalībnieki lūdz noraidīt šo pamatu. Komisija norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz vēlreiz izvērtēt strīda faktus, tomēr nepierādot, ka no Vispārējās tiesas pamatojuma izriet faktu materiāla neprecizitāte vai sagrozīšana. Francijas Republika un Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja, izvirzot šo pamatu, nav pierādījusi kļūdu tiesību piemērošanā, kurā būtu vainojama Vispārējā tiesa. Lai arī Francijas Republika, Apvienotā Karaliste un Komisija būtībā piekrīt Vispārējās tiesas nostājai un uzskata, ka tā ir piesardzīgi piemērojusi konkurences tiesību jomā esošo judikatūru, tās tomēr iesaka, ka, ņemot vērā, ka kritērijs paredz alternatīvu – "kontrolēta *vai* piederoša" – un ka nepārprotami izriet, ka attiecīgā vienība pieder vienībai, kura jau ir iekļauta sarakstā saskaņā ar Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktu, Padomei papildus nav nedz jāizvērtē un jāpierāda, ka tā tiek arī kontrolēta, nedz arī jāpierāda, ka meitas sabiedrība var izvairīties no pasākumiem, kuri noteikti attiecībā uz tās mātes sabiedrību. Minētie lietas dalībnieki tomēr no šī argumenta nav izdarījuši īpašus juridiskus secinājumus attiecībā uz šo apelācijas sūdzību. Padome savukārt atgādina, ka ierobežojošie pasākumi saskaņā ar Kopienu tiesas judikatūru nav krimināltiesiska rakstura un ka tādējādi arguments par apelācijas sūdzības iesniedzējas nevainīguma prezumpcijas pārkāpšanu nav vietā.

2) Vērtējums

24. Tiesai šajā lietā tiek lūgts precizēt kritēriju, saskaņā ar kuru var pamatot kādas vienības iekļaušanu sarakstā atbilstoši Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktam [14]. Uzreiz jānorāda, kā ir lēmusi Vispārējā tiesa [15], ka no šīs tiesību normas formulējuma nepārprotami izriet, ka šo vienību iekļaušana sarakstā nav pamatota ar to, ka tās piedalās Irānas Islāma Republikas veiktās kodolieroču izplatīšanas politikā vai ka tās to atbalsta, bet tikai ar to, ka šīs vienības "pieder" vienībām, kuras pašas par sevi vienīgās ir atzītas par tādām, kas piedalās šajā politikā, ir tieši ar to saistītas vai sniedz tai atbalstu, vai ko "kontrolē" šādas vienības. Turklāt kritērijs skaidri paredz alternatīvu. Šajā lietā ir jāinterpretē kritērijs par piederību minētās tiesību normas izpratnē.

25. No pārsūdzētā sprieduma izriet, ka Vispārējā tiesa nosprieda, ka kritērijs par piederību ir jāinterpretē plaši. Vispārējā tiesa, vispirms atgādinot Tiesas pastāvīgo judikatūru par to, ka Savienības tiesību norma ir jāinterpretē, ne tikai ņemot vērā tās formulējumu, bet arī tās kontekstu un ar to sasniedzamos mērķus [16], uzskatīja, ka attiecībā uz piederību vienībai, kuras līdzekļi ir iesaldēti saskaņā ar Regulas 7. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, vienkārša formāla piederība var būt nepietiekama. Šāda pieeja man šķiet loģiska, ņemot vērā, ka visi piederības gadījumi nav vienīgi tādi gadījumi, kad – kā šajā lietā – mātes sabiedrībai pieder visas tās meitas sabiedrības kapitāldaļas. Šādā gadījumā pastāv prezumpcija, ka pilnīga piederība nozīmē, ka mātes sabiedrība var ietekmēt savas meitas sabiedrības lēmumu pieņemšanas politiku, savukārt, ja mātes sabiedrībai pieder mazāks kapitāldaļu daudzums, šīs ietekmes iespējamība varētu būt ne tik acīmredzama.

26. Vispārējā tiesa līdz ar to apstiprināja, ka "ir jāizpēta, vai, ņemot vērā to, ka [apelācijas sūdzības iesniedzēja] pieder [*Bank Melli*], pastāv vērā ņemama iespējamība, ka [apelācijas sūdzības iesniedzēja] var izvairīties no to pasākumu ietekmes, kas noteikti attiecībā uz tās mātes sabiedrību" [17]. Vispārējā tiesa attiecīgo tiesību normu ir interpretējusi nevis strikti gramatiski, proti, tādējādi, ka vienīgi ar piederības konstatēšanu varētu pietikt, lai pamatotu vienības iekļaušanu sarakstā, bet priekšroku ir devusi

14 — Šo secinājumu 6. punktā minētais pants.

15 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 69. punktu.

16 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 61. un 120. punktu.

17 — Pārsūdzētā sprieduma 121. punkts.

teleoloģiskajai interpretācijai un ņēmusi vērā ar Regulu sasniedzamo mērķi. Tieši šādā kontekstā Vispārējā tiesa, lai arī uzsverot jomas, kurā ir noteikts apelācijas sūdzības iesniedzēju skarošais ierobežojošais pasākums, specifiskumu, ir ievērojusi Tiesas judikatūru saistībā ar mātes sabiedrības vainošanu par tās meitas sabiedrības pret konkurenci vērsto rīcību. Kā nesen varēju atgādināt kādā citā kontekstā [18], no šīs judikatūras izriet, ka īpašā gadījumā, kad mātes sabiedrībai pilnībā pieder tās meitas sabiedrības, kas ir izdarījusi Savienības konkurences tiesību noteikumu pārkāpumu, kapitāls, pirmkārt, šī mātes sabiedrība var īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs meitas sabiedrības rīcību [19] un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, saskaņā ar kuru minētā mātes sabiedrība faktiski īsteno šādu ietekmi [20].

27. Man šķiet, ka Vispārējās tiesas pieeja ir ļoti piesardzīga divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tās sniegtā interpretācija neļauj automātiski piemērot kritēriju par piederību, un saskaņā ar to ir jāizvērtē ietekme uz meitas sabiedrības darbību un lēmumu pieņemšanas procesu. Otrkārt, šī interpretācija nepārņem Tiesas judikatūru konkurences tiesībās, bet – tieši pretēji –, apzinoties, ka šīs abas jomas ir fundamentāli dažādas, tikai ievēro to. Saskaņā ar Vispārējās tiesas pierādītu konstatējumu, kurš nav apstrīdēts nedz Vispārējā tiesā, nedz apelācijas sūdzībā, apelācijas sūdzības iesniedzēja pilnībā pieder *Bank Melli* – par kuru nav strīda, ka tā ir bijusi iekļauta to vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē saskaņā ar Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, – un *Bank Melli* šajā ziņā var iecelt tās direktorus [21]. Šādos apstākļos ir pareizi uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja rada vērā ņemamu iespējamību izvairīties no to pasākumu ietekmes, kuri noteikti attiecībā uz tās mātes sabiedrību. Šī iespējamība dabiski izriet no tā, ka tā pilnībā pieder šai mātes sabiedrībai, un to apstiprina arguments par to, ka īpašniekam ir tiesības iecelt direktorus.

28. Vispārējā tiesa, turpinot īstenot savu vēlmi attiecībā uz kritēriju par piederību neievērot strikti formālu pieeju, savā vērtējumā meklēja atbildi uz jautājumu, vai no lietas materiāliem un vēl jo vairāk no attiecībām starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un tās mātes sabiedrību izriet īpaši apstākļi, kas var atsvērt *Bank Melli* īstenoto ietekmi uz tās meitas sabiedrību, ieceļot tajā tās direktorus. Šajā ziņā Vispārējā tiesā tika izvērtēts katrs apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītais arguments, bet neviens nešķita esam tāds, kas sniedz pietiekamu garantiju. Pat pieņemot, ka Tiesas kompetencē apelācijas tiesvedībā būtu vēlreiz lemt par šiem argumentiem, kuri man šķiet esam drīzāk ar faktu novērtēšanu, nevis ar faktu juridisku kvalifikāciju saistīti argumenti, tai tāpat būtu jāapstiprina Vispārējās tiesas nostāja, jo no pārsūdzētā sprieduma 125.–128. punkta izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir vai nu norādījusi uz esošiem faktiem, bet nepietiekamiem, lai izslēgtu jebkādu izvairīšanās iespējamību, vai arī ieteikusi pasākumus, kuru uz nākotni vērsts – lai neteiktu hipotētisks – raksturs neļauj Tiesai pieņemt nolēmumu, pilnībā zinot faktus, attiecībā uz to uzticamību un efektivitāti.

29. Ņemot vērā iepriekš minēto, man līdz ar to ir grūti pieņemt apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu par to, ka Vispārējā tiesa priekšroku ir devusi automātiskai kritērija par piederību piemērošanai, nevis izvērtējusi katru gadījumu atsevišķi, jo, lai arī ir tiesa, ka fakts, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja savai mātes sabiedrībai pieder pilnībā, var nozīmēt, ka tās mātes sabiedrība noteikti īsteno ietekmi, kura var izrādīties izšķiroša, Vispārējā tiesa tieši meklēja apstākļus, kuri tai ļautu šādi nospriest – šajā gadījumā tas, ka mātes sabiedrība apelācijas sūdzības iesniedzējas sabiedrībā ieceļ direktorus, un līdztekus pastāvoša reāla iespējamība par izvairīšanos no pasākumiem, kuri noteikti attiecībā uz *Bank Melli*, – kā arī tajā pašā laikā tā izvērtēja citus apstākļus, kuri bija varējuši mīkstināt šo konstatējumu un, kā izteicās Vispārējā tiesa, atsvērt mātes sabiedrības izšķirošo ietekmi. Man šķiet, ka no tā izrietošais risinājums ir piemērots gan īpašajam kontekstam, kurā šajā lietā ir noteikti ierobežojošie pasākumi, gan arī īpašajai apelācijas sūdzības iesniedzējas situācijai saistībā ar tās attiecību ar savu mātes sabiedrību raksturu, apjomu un intensitāti.

18 — Skat. 10. punktu secinājumos, kurus es sniedzu lietā C-520/09 P *Arkema*/Komisija (šobrīd tiek izskatīta Tiesā).

19 — 1972. gada 14. jūlija spriedums lietā 48/69 *ICI*/Komisija (*Recueil*, 619. lpp., 136. un 137. punkts) un 2009. gada 10. septembra spriedums lietā C-97/08 P *Akzo Nobel* u.c./Komisija (Krājums, I-8237. lpp., 60. punkts).

20 — Skat. spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija (minēts iepriekš, 60. punkts) un 2011. gada 20. janvāra spriedumu lietā C-90/09 P *General Química* u.c./Komisija (Krājums, I-1. lpp., 39. punkts).

21 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 124. punktu.

30. Vispārējās tiesas piemērotais kritērijs pārsūdzētajā spriedumā nav pretrunā alternatīvajam Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta formulējumam, jo tas, kas saistībā ar kritēriju par piederību ir jāpierāda, ir *iespējamība*, ka mātes sabiedrība īsteno ietekmi uz savu meitas sabiedrību. Tādējādi man nešķiet, ka šis ietekmes jēdziens ļoti atšķirtos no kontroles jēdziena.

31. Apelācijas sūdzības iesniedzējas, kuras līdzekļi tika iesaldēti nevis tāpēc, ka tā piedalījās kodolieroču izplatīšanas darbībās Irānā vai sniedza tām atbalstu, bet tikai tāpēc, ka tā ir meitas sabiedrība, kura pieder šādai vienībai, īpašā situācija prasa, lai vispirms Padome un pēc tam Kopienu tiesa tās gadījumu izvērtē detalizēti, kā tas ir visu to vienību gadījumā, kuras ir iekļautas sarakstā saskaņā ar Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu. Tomēr var paredzēt, ka Padomes lēmums iesaldēt apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļus bija balstīts uz sava veida prezumpciju par to, ka meitas sabiedrība, kas pilnībā pieder vienībai, kura piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās vai sniedz tām atbalstu un turklāt darbojas banku un finanšu jomā, rada reālu iespējamību ciest no mātes sabiedrības spiediena, mudinot to izvairīties no ierobežojošajiem pasākumiem, kuri noteikti attiecībā uz mātes sabiedrību. Jāatgādina, ka šāda prezumpcija var būt tikai gadījumā, kad meitas sabiedrība pilnībā pieder mātes sabiedrībai, un, kā atgādināja Vispārējā tiesa, tā ir atspēkojama. Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzēja katrā ziņā uzskata, ka, ja tas tā ir, tās tiesības uz aizstāvību ir tikušas noniecinātas, jo tai nekad nav bijusi iespēja apstrīdēt šo prezumpciju, tostarp pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas.

32. Šajā ziņā jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja tiek pieņemts pirmais lēmums par līdzekļu iesaldēšanu, Padome ir izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, ja tā ieinteresētajām personām līdztekus pasākuma noteikšanai vai cik vien ātri iespējams pēc tā ir darījusi zināmu pamatojumu, balstoties uz kuru attiecībā uz tām tika pieņemts minētais lēmums [22]. Vēl plašāk Tiesa ir atzinusi, ka tiesības uz aizstāvību, kuras ir jānodrošina sākotnējās procedūras posmā, nav absolūtas, un ka ierobežojošu pasākumu gadījumā pamatojuma sniegšana pirms vienības iekļaušanas sarakstā "varētu apdraudēt līdzekļu iesaldēšanas pasākumu efektivitāti", un ka "šiem pasākumiem jau pēc to dabas ir jāpiemīt pārsteiguma momentam" [23]. Kaut arī apelācijas sūdzības iesniedzēja, ļoti vispārīgi atsaucoties uz savu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, vēlas apstrīdēt to, ka tā vispirms nav tikusi uzklausīta, jākonstatē, ka Padomei šajā lietā nav jāveic šāda uzklausīšana tādu iemeslu dēļ, kuri ir saistīti ar ierobežojošo pasākumu specifiskumu, kā arī to efektivitātes saglabāšanu. Attiecībā uz pārējo pietiek apskatīt paziņojumu, kas publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* nākamajā dienā pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, lai konstatētu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja Padomei varēja lūgt to pārskatīt [24]. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja Vispārējā tiesā bija izvirzījusi virkni argumentu, lai apstrīdētu apgalvojumu par to, ka saišu dēļ, kas apelācijas sūdzības iesniedzēju vieno ar *Bank Melli*, tā varēja izvairīties no ierobežojošajiem pasākumiem, kuri noteikti attiecībā uz pēdējo minēto. Vispārējā tiesa, izvērtējot katru no šiem argumentiem atsevišķi, uzskatīja, ka tai ir pietiekama pārliecība par to, ka tā izvairīsies. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, iebildums par apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesību uz aizstāvību pārkāpumu nevar tikt atbalstīts.

33. Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējās tiesas pamatojums pārkāpj tās nevainīguma prezumpciju, jo tā pamatā ir apgalvojums, ka tā noteikti rīkosies pretēji Regulā Nr. 423/2007 ietvertajām norādēm. Šajā jautājumā vienīgi jāatgādina divas lietas. Pirmkārt, Vispārējā tiesa vienmēr ir izteikusies ārkārtīgi piesardzīgi, tostarp apgalvojot, ka "pastāv vērā ņemama iespējamība, ka [apelācijas sūdzības iesniedzēja] var izvairīties no to pasākumu ietekmes, kas noteikti attiecībā uz tās mātes sabiedrību" [25], un runājot par "ievērojam[u] risk[u], ka [*Bank Melli*] [..] var piespiest [apelācijas sūdzības iesniedzēju] veikt [..] aizliegtus darījumus" [26]. Līdz ar to atbildība par

22 — 2008. gada 3. septembra spriedums apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (Krājums, I-6351. lpp., 336. punkts). Runājot tieši par pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, tas tika izvirzīts kā atsevišķs pamats, proti, ceturtais pamats (skat. šo secinājumu 55. un nākamos punktus).

23 — Spriedums apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (minēts iepriekš, 339. un 340. punkts).

24 — 2008. gada 24. jūnija Paziņojums personām, organizācijām un struktūrām, ko Padome iekļāvusi tādu personu, organizāciju un struktūru sarakstā, kam piemēro Padomes Regulas (EK) Nr. 423/2007 7. panta 2. punktu (V pielikums) (OV C 159, 1. lpp.).

25 — Pārsūdzētā sprieduma 121. punkts.

26 — Pārsūdzētā sprieduma 124. punkts.

izvairīšanos drīzāk būtu mātes sabiedrībai nekā apelācijas sūdzības iesniedzējai, kura vairāk ir uzskatāma kā tāda, kurai nav līdzekļu, lai pretotos uz to izdarītam spiedienam. Otrkārt, Tiesa nekad nav uzskatījusi, ka tādi ierobežojošie pasākumi kā šajā lietā apspriestie ir krimināls odi, bet ka tie ir vienīgi aizsardzības pasākumi [27], attiecībā uz kuriem nevainīguma prezumpcija neattiecas, jo apelācijas sūdzības iesniedzēja formāli nav apsūdzēta [28].

34. No visiem iepriekš minētajiem iemesliem izriet, ka trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

B – *Par pirmo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā, kas pieļauta, interpretējot Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu, un par otro pamatu attiecībā uz samērīguma principa pārkāpumu*

1) Lietas dalībnieku argumenti

35. Pirmā pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja vēlas apstrīdēt Vispārējās tiesas secinājumu par to, ka atbilstoši Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktam Padomei ir jāiesaldē visu to vienību līdzekļi, kuras pieder vienībām, kas atzītas par tādām, kuras piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās Irānā vai kuras sniedz tām atbalstu, vai kuras atrodas šādu vienību kontrolē. Apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā norāda, ka Vispārējā tiesa ir nonākusi pretrunās, atzīstot šīs tiesību normas obligāto raksturu [29], bet apgalvojot, ka Padomei ir rīcības brīvība, izvērtējot katras lietas apstākļus, lai noteiktu, kurām vienībām ir statuss, ka tās "pieder vai atrodas kontrolē" šī panta izpratnē [30]. Ar Regulu ir paredzēta iekļaušanas sarakstā personiska pieeja, kas neprasa automātisku un obligātu visu tādu vienību līdzekļu iesaldēšanu, kuras pieder kādai citai vienībai vai atrodas kādas citas vienības kontrolē, kā paredzēts Regulas Nr. 423/2007 15. panta 3. punktā, saskaņā ar kuru Padomei saskaņā ar 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu minētajai iestādei ir jānosaka tās iekļaušanas vienību, kuru līdzekļi ir jāiesaldē, sarakstā iemesli. Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka minētais pants attiecībā uz Padomi rada obligātas sekas, lai arī tai ir rīcības brīvība noteikt, vai meitas sabiedrība, pat ja tā citai sabiedrībai pieder pilnībā, izpilda šajā tiesību normā minētos kritērijus. Padomes neviendabīgā prakse, saskaņā ar kuru Padome tostarp ir iekļāvusi tikai divas no divdesmit *Bank Melli* meitas sabiedrībām, precīzi parādot, ka Padome nav automātiski iekļāvusi visas vienības, kuras pieder *Bank Melli*. Līdz ar to Padomei esot rīcības brīvība, lai izlemtu iekļaut sarakstā vienības, un Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta piemērošana tādējādi neesot obligāta, pretēji Vispārējās tiesas nospriestajam. Apelācijas sūdzības iesniedzēja pabeidz savu argumentāciju šajā jautājumā ar apgalvojumu, ka Padome ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, apelācijas sūdzības iesniedzēju iekļaujot sarakstā, jo tā kļūdaini ir uzskatījusi, ka tai tas bija jādara saskaņā ar imperatīvu tiesību normu.

36. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka, tā kā Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkts ir pretrunā samērīguma principam, tas nevar tikt interpretēts kā imperatīva tiesību norma (pirmā pamata otrā daļa) un pakārtoti – ja Tiesa apstiprinātu šīs tiesību normas imperatīvo raksturu, tā būtu pretrunā samērīguma principam (otrais pamats), pretēji Vispārējās tiesas nospriestajam. Katrā ziņā runa esot par minētā panta saderību ar šajā lietā izvirzīto samērīguma principu, jo apelācijas sūdzības iesniedzēja otrajā pamatā ir atkārtojusi argumentus, kuri par šo pašu jautājumu ir izvirzīti pirmajā pamatā. Pirmkārt, pretēji Vispārējās tiesas nospriestajam, minētā panta samērīgais raksturs esot jāizvērtē, ņemot vērā attiecīgās Drošības padomes rezolūcijas, tostarp Rezolūciju 1803 (2008) [31]. Šajā rezolūcijā Drošības padome

27 — Spriedums apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (minēts iepriekš, 358. punkts).

28 — Atšķirībā no 48. panta 1. punkta Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kura nebija spēkā brīdī, kad tika pasludināts pārsūdzētais spriedums, ECPAK 6. panta 2. punktā ir paredzēts, ka nevainīguma prezumpcija ir jānodrošina "ikvien[am], kas tiek apsūdzēts *krimināl noziegumā*" (mans izcēlums).

29 — Pārsūdzētā sprieduma 63. punkts.

30 — Pārsūdzētā sprieduma 64. un 65. punkts.

31 — Skat. šo secinājumu 9. punktu.

neesot uzskatījusi, ka bija jāiesaldē apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļi, bet vienīgi prasīts uzraudzīt tās mātes sabiedrības veiktās finanšu darbības, kas pierādot, ka mazāk ierobežojoši pasākumi nekā Padomes noteiktie var tikt veikti, tomēr neapdraudot sasniedzamā mērķa īstenošanu. Otrkārt, pašā Regulā Nr. 423/2007 ir ietverti noteikumi, kuros paredzēti citi pasākumi, kas nav līdzekļu iesaldēšana[32], – alternatīvi pasākumi, kuri, lai arī *ex post*, attiecībā uz to precīzi esot varējuši tikt piemēroti, jo Padome neesot pierādījusi, ka šie pasākumi attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju esot bijuši mazāk efektīvi nekā līdzekļu iesaldēšana. Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka tā pati tiesvedībā Vispārējā tiesā ir ieteikusi alternatīvu pasākumu noteikšanu, ko Vispārējā tiesa nolēma neatbalstīt, uzskatot, ka tā nebija pierādījusi šo alternatīvo pasākumu efektivitāti, ņemot vērā sasniedzamo leģitīmo mērķi, kaut arī Padomei bija jāpierāda, ka tie nav efektīvi[33]. Vispārējā tiesa arī pietiekami nenovērtēja Padomes praksi, saskaņā ar kuru tādu vienību līdzekļu iesaldēšana, kuras pieder vienībām, kas piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās vai sniedz tām atbalstu, nenotiek automātiski, lai arī apelācijas sūdzības iesniedzēja atgādināja, ka šāds ierobežojošs pasākums nav noteikts visām *Bank Melli* meitas sabiedrībām.

37. Padome, Francijas Republika, Apvienotā Karaliste un Komisija uzskata, ka Vispārējās tiesas sniegtā Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta interpretācija ir pareiza. Gan no šīs tiesību normas formulējuma, gan 7. panta 2. punkta vispārīgās sistēmas izriet, ka tādu vienību, kuras "pieder" citai vienībai vai kuras atrodas citu vienību "kontrolē", līdzekļi ir jāiesaldē. Padomes rīcības brīvība tādējādi esot īstenojama tādas atrašanās kontrolē gadījumā, ja ir izpildīti d) apakšpunktā minētie kritēriji. Vispārējā tiesa turklāt norādes veidā ir minējusi vairākus atbilstošus kritērijus, kurus Padome šajā ziņā var ņemt vērā. Padomes nevienveidīgā prakse nevarot apšaubīt šādu interpretāciju, jo Padome varot nebūt spējīga identificēt visas vienības, kuras pieder vienībai, kas atzīta par tādu, kura piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās vai kura sniedz tām atbalstu, vai kura atrodas šādas vienības kontrolē. Katrā ziņā Komisija uzsver, ka Padomes pieeja, attiecībā uz kuru ir apgalvots, ka tā ir pretēja Regulai Nr. 423/2007, nevar pamatot jebkādu apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesisko paļāvību. Francijas Republika piebilst, ka, tā kā iesaldēšana automātiski attiecas uz vienībām, kuras pieder citai vienībai vai kuras atrodas citas vienības kontrolē, to uzskaitīšana pielikumā nav vajadzīga. Turklāt minētie lietas dalībnieki uzskata, ka Vispārējā tiesa pareizi ir piemērojusi samērīguma principu un pareizi nolēmusi, pirmkārt, ka Rezolūcija 1803 (2008) nav kritērijs, pamatojoties uz kuru ir izvērtējams apstrīdētā lēmuma samērīgums, un, otrkārt, ka to vienību līdzekļu iesaldēšana, kuras pieder vienībai, kas atzīta par tādu, kura piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās vai kura sniedz tām atbalstu, vai kura atrodas šādas vienības kontrolē, ir samērīga ar sasniedzamo leģitīmo mērķi. Tie vienprātīgi secina, ka pirmais un otrais pamats ir jānoraida, taču Padome vēl uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz vēlreiz izvērtēt faktus, ko apelācijas tiesvedībā ir bezjēdzīgi darīt.

2) Vērtējums

a) Par pirmā pamata pirmo daļu

38. Vispirms ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktā ir noteikts, ka "V pielikumā iekļauj fiziskas un juridiskas personas, vienības un struktūras, kas nav minētas IV pielikumā un kas [..] ir apzinātas kā tādas, kuras ir juridiska persona, vienība vai struktūra, kas pieder personai, vienībai vai struktūrai [kura piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās vai sniedz tām atbalstu] vai kuru kontrolē, tostarp ar nelikumīgiem līdzekļiem, šāda persona, vienība vai struktūra".

39. Jānorāda, ka Vispārējās tiesas sniegtās šīs tiesību normas interpretācijas pamatā bija Tiesas judikatūra, saskaņā ar kuru ir jāņem vērā ne tikai attiecīgās tiesību normas formulējums, bet arī tās konteksts un mērķi, kurus vēlas sasniegt ar tiesisko regulējumu, kurā ietverta šī tiesību norma[34].

32 — Apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā ziņā atsaucas uz Regulas Nr. 423/2007 5. pantu, 7. panta 3. un 4. punktu, 13. un 16. pantu.

33 — Šie apelācijas sūdzības iesniedzējas ieteiktie alternatīvie pasākumi ir minēti pārsūdzētā sprieduma 87. punktā un noraidīti minētā sprieduma 107. punktā.

34 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 61. punktu.

40. No šī panta paša formulējuma izriet, ka ir jānošķir divas lietas. Protams, līdzekļu iesaldēšana ir obligāta, kā to paredz 7. panta 2. punkts *ab initio*, izmantojot formulējumu "iesaldē", bet tikai pēc tam, kad Padome ir identificējusi vienības, kuras ir apzinātas kā tādas, kas "pieder" vai ko "kontrolē", un šī apzināšana līdz ar to Padomei dod tiesības izvērtēt katras tādas vienības individuālo situāciju, kura var tikt minēta saskaņā ar 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu. Līdz ar to es varu tikai piekrist Vispārējās tiesas apgalvojumam par to, ka šajā tiesību normā "Padomei ir noteikts pienākums iesaldēt tādas struktūras, kas "pieder" vai ko "kontrolē" struktūra, kura apzināta kā tāda, kas piedalās kodolieroču izplatīšanā šīs pašas regulas 7. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunkta izpratnē, līdzekļus, un Padome to, vai struktūra ir tāda, kas "pieder" vai ko "kontrolē", novērtē katrā atsevišķā gadījumā" [35].

41. Apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija ar mērķi apstrīdēt Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta interpretāciju ir nedaudz neskaidra, un man šķiet, ka tās pamatā būtībā ir nepilnīga vai kļūdaina pārsūdzētā sprieduma lasīšana. Apelācijas sūdzības iesniedzēja tostarp uzskata, ka Vispārējā tiesa, 63. punktā apgalvojot, ka "līdzekļu iesaldēšanas pasākuma attiecināšana uz piederošām un kontrolētām struktūrām ir obligāta", ir atzinusi šīs tiesību normas obligāto raksturu. Taču, kā tikko pierādīju, 63. punkts ir tikai daļa no Vispārējās tiesas pamatojuma, saskaņā ar kuru galīgā šī panta interpretācija ir sniegta 67. punktā, kuru tikko minēju un kurā norādīts uz to, ka Padome izvērtē katru atsevišķu gadījumu.

42. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka, tā kā Vispārējā tiesa ir minējusi atbilstošus kritērijus, kurus Padome var ņemt vērā, lai izvērtētu, vai vienība "pieder" vai to "kontrolē" [36], tas nozīmē, ka tā nav nospriedusi, ka automātiskai iekļaušanai V pielikumā pietiek ar to, ka meitas sabiedrība pieder vienībai, kura atzīta par tādu, kas sniedz atbalstu kodolieroču izplatīšanas darbībām, vai ka to šāda vienība kontrolē. Pirmkārt, attiecīgajā pārsūdzētā sprieduma rindkopā ir minēta atsauce uz kritērijiem, kuri var tikt ņemti vērā, izvērtējot tādas vienības statusu, kura "pieder" vai ko "kontrolē", kas ir daudz plašāks jēdziens nekā vienkārši jēdziens "meitas sabiedrība"; un, otrkārt, tas, ka šie vērtējuma kritēriji ir minēti, nekādā ziņā nav pretrunā sākotnējam apgalvojumam, proti, ka līdzekļu iesaldēšana ir obligāta, taču tikai attiecībā uz vienībām, kuras atzītas par tādām, kas "pieder" vai ko "kontrolē", citiem vārdiem sakot, kuras izpilda Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta piemērošanas kritērijus. Šie kritēriji, kurus Vispārējā tiesa ir minējusi piemēra veidā un kuriem es gribētu pievienot attiecīgās vienības darbības lauku [37], ir tie, kuri var palīdzēt Padomei brīdī, kad tā atzīst minēto vienību par tādu, kas "pieder" vai ko "kontrolē" Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē, un tie ir pilnībā saderīgi ar to, ka katra individuāla situācija tiek izvērtēta atsevišķi.

43. Līdzekļu iesaldēšanas pasākuma attiecināšana uz šajā pantā minētajām iestādēm līdz ar to ir obligāta vienīgi tiktāl, ciktāl Padome uzskata, ka runa ir par vienību, kura "pieder" vai ko "kontrolē" šīs tiesību normas izpratnē. Šāda interpretācija turklāt ir saderīga ar tradicionāli Padomei šajā jomā atzīto rīcības brīvību. Es uzskatu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas norādītās neskaidrības pamatā ir tas, ka tā šo pantu ir interpretējusi vienīgi gramatiski. Apelācijas sūdzības iesniedzēja balstās uz Padomes nevienveidīgo praksi, lai pierādītu, ka visas vienības, kuras pieder *Bank Melli*, netika iekļautas sarakstā un ka tas līdz ar to nozīmē, ka Padome nebija noteikusi pienākumu iesaldēt visu vienību, kuras izpildīja Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta nosacījumus, līdzekļus.

44. Šādai argumentācijai nevar piekrist.

35 — Pārsūdzētā sprieduma 67. punkts.

36 — Tostarp attiecīgās struktūras darbības neatkarības līmenis vai uzraudzības, ko pār to veic valsts iestāde, ietekme (skat. pārsūdzētā sprieduma 69. punktu).

37 — Pārsūdzētā sprieduma 69. punktā Vispārējā tiesa no attiecīgajiem kritērijiem ir izslēgusi attiecīgās vienības darbības raksturu. Lai arī es piekrītu, ka šis kritērijs nav ekskluzīvs kritērijs, es tomēr es pārliecināts, ka vienības darbība ir atbilstošs kritērijs, kā to acīmredzami parāda apelācijas sūdzības iesniedzējas situācija un kā to tiesas sēdē apstiprināja Padome.

45. Pirmkārt, Padomei saskaņā ar šī panta formulējumu ir jāiesaldē tādu vienību līdzekļi, kuras "pieder" vai ko "kontrolē", ar nosacījumu, ka tā tās par tādām ir atzinusi. Padomes pienākums iesaldēšanas pasākumus attiecināt uz šīm vienībām, kuras "pieder" vai ko "kontrolē", ir cieši saistīts ar iestādes spēju tās identificēt. Turklāt Padome tiesas sēdē atgādināja, ka kopš 2010. gada ierobežojoši pasākumi tika attiecināti gandrīz uz piecpadsmit jaunām vienībām, kuras "pieder" vai ko "kontrolē" *Bank Melli*[38].

46. Otrkārt, kritērijs par piederību vai atrašanos kontrolē, kā pierādīju iepriekš, nevar tikt interpretēts kā strikti formāls kritērijs. Man šķiet, ka Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta formulējumā ietvertā atsauce uz apzināšanu ir vissvarīgākā, jo šajā lietā runa ir par sistēmu, ko tradicionāli sauc par "saprātīgo sankciju" sistēmu, kura principā ir jāattiecina vienīgi uz personām un vienībām, kuras to strikti pamato. Citiem vārdiem runājot, obligāti ir jāiesaldē tikai tādu vienību līdzekļi, kuras Padome apzinājusi kā tādas, kas "pieder" vai ko "kontrolē" minētās regulas 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē. Ņemot vērā manu ieteikumu, izvērtējot trešo pamatu, tas, vai vienība "pieder" vai to "kontrolē", ir jāinterpretē, ņemot vērā ar Regulu Nr. 423/2007 sasniedzamo mērķi. Piederība un kontrole, uz ko minētajā pantā ir atsauce, līdz ar to ir jāizskata autonomi, nevis šo abu jēdzienu parastajā vai ierastajā nozīmē. Vienības var tikt uzskatītas par tādām, kuras "pieder" vai ko "kontrolē" Regulas Nr. 423/2007 izpratnē, ja to mērķis dabiski ir sniegt atbalstu Irānas valsts kodolieroču izplatīšanas darbībām tāpēc, ka tās pilnībā (100 % apjomā) pieder mātes sabiedrībai, bet nav ar šādu mērķi, ja mātes sabiedrības dalība kapitālā, lai arī vairākuma dalība, norāda, ka īstenotā ietekme nav tik izšķiroša. Tādējādi, izmantojot šādu loģiku, var saprast un piekrist Vispārējās tiesas apgalvojumam, ka "Padome var likumīgi nepiemērot [Regulas Nr. 423/2007] 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu vienībām, kas, pēc tās domām, neizpilda visus šīs normas piemērošanas nosacījumus, lai gan tās ir vienību, kas apzinātas kā tādas, kas piedalās kodolieroču izplatīšanā, meitas sabiedrības"[39].

47. Vispārējās tiesas sniegtā interpretācija, saskaņā ar kuru Padomei ir jāiesaldē tādu vienību līdzekļi, kuras atzītas par tādām, kuras "pieder" vai ko "kontrolē" Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē, nav pretrunīga, kā uzskata apelācijas sūdzības iesniedzēja. Vispārējās tiesas vērtējumā šajā jautājumā nav pieļauta nekāda kļūda tiesību piemērošanā. Līdz ar to pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

b) Par pirmā pamata otro daļu un otro pamatu

48. Apelācijas sūdzības iesniedzēja vispirms apstrīd to, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi Rezolūcijas 1803 (2006), kurā Drošības padome vienīgi ir prasījusi valstīm modri novērot *Bank Melli*, kā arī tās aģentūras un filiāles[40], attiecināšanu uz šo lietu. Lēmums iesaldēt *Bank Melli* un tās meitas sabiedrību līdzekļus tādējādi ir pieņemts, pamatojoties uz noteikumu, kas ir nesamērīgs ar Drošības padomes prasīto.

49. Saistībā ar tiesiskā regulējuma kontekstu, kādā ir ticis pieņemts apstrīdētais lēmums, vēlos atsaukties uz secinājumu, kuri šajā pašā dienā tiek sniegti lietā C-548/09 P *Bank Melli Iran*/Padome, 106. un nākamajiem punktiem. Jāatgādina vien divas lietas. Pirmkārt, Padomei, pamatojoties uz 7. panta 2. punktu, atzīto pilnvaru pamatā ir Kopējā nostāja 2007/140, ar kuru Savienības tiesību sistēmā ir īstenota Rezolūcija 1737 (2006); tomēr šī īstenošana balstās tikai uz Savienības vēlmi rīkoties tādējādi, lai veicinātu Apvienoto Nāciju Organizācijas sasniedzamo mērķu izpildi un lai veiksmīgi īstenotu Eiropas Savienības dalībvalstu starptautiskos pienākumus, nevis uz Savienībai noteiktu pozitīvu un tiešu pienākumu īstenot Drošības padomes rezolūcijas, jo tā nav Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas līgumslēdzējas puse. Turklāt no minētās kopējās nostājas nepārprotami izriet, ka Savienība vēlējās iet tālāk, nekā tas ir noteikts rezolūcijā, proti, paredzēt, ka Padomei ir autonomas

38 — Skat. Padomes 2010. gada 26. jūlija Īstenošanas Regulu (ES) Nr. 668/2010, ar ko īsteno 7. panta 2. punktu Regulā (EK) Nr. 423/2007 par ierobežojošiem pasākumiem pret Irānu (OV L 195, 25. lpp.), kurā uzskaitītas piecpadsmit vienības, kuras uzskatāmas par tādām, kas "pieder" vai ko "kontrolē" *Bank Melli*.

39 — Pārsūdzētā sprieduma 73. punkts.

40 — Skat. Rezolūcijas 1803 (2008) 10. punktu, kas citēts šo secinājumu 9. punktā.

pilnvaras identificēšanas un iekļaušanas sarakstā jomā [41]. Otrkārt, tādējādi ir skaidri jānošķir Regulas Nr. 423/2007 7. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru Padome var iesaldēt tādu personu, vienību un organizāciju līdzekļus, kuras ir identificējusi Drošības padome, no šīs regulas 7. panta 2. punkta, kurā Padomei ir paredzētas autonomas pilnvaras lemt par tādu personu, vienību un organizāciju līdzekļu iesaldēšanu, kuras tā pati ir identificējusi kā tādas, kas piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās Irānā, ir tieši ar tām saistītas vai sniedz tām atbalstu, un vienības, kuras tām pieder vai kuras tās kontrolē. Līdz ar to ir pareizi apgalvot, kā to pārsūdzētā sprieduma 99. punktā ir izdarījusi Vispārējā tiesa, ka Padomes, pamatojoties uz Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punktu, veiktās vienību iekļaušanas sarakstā samērīgums nevar tikt izvērtēts, ņemot vērā Rezolūciju 1803 (2008), kurai ar minēto pantu nekad nav bijusi iespēja tikt īstenotai, bet, tieši pretēji, kā pierādīšu vēlāk, ņemot vērā Regulas Nr. 423/2007 sasniedzamo mērķi.

50. Saistībā ar to, ka Vispārējā tiesa, izvērtējot Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta samērīgo raksturu, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kuru Vispārējā tiesa ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 100. punktā, samērīguma princips, kas ir viens no vispārējiem Savienību tiesību principiem, prasa, lai iestāžu akti nepārsniedz to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai sasniegtu mērķus, ko ar attiecīgo tiesisko regulējumu likumīgi mēģina sasniegt, ņemot vērā, ka, ja ir izvēle starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizmanto vismazāk apgrūtinošais, un ka radītās neērtības nedrīkst būt nesamērīgas attiecībā pret izvirzītajiem mērķiem [42].

51. Ņemot vērā tieši šo judikatūru, jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav apstrīdējusi sasniedzamā mērķa, proti, cīņu pret kodolieroču izplatīšanas darbībām Irānā, lai saglabātu starptautisko mieru un drošību [43], likumīgumu. Tā savukārt apstrīd vērtējumu, saskaņā ar kuru līdzekļu iesaldēšana ir nepieciešams un piemērots veids, lai šo mērķi sasniegtu, kaut arī tā ir norādījusi uz alternatīviem pasākumiem, kā arī uzraudzības pasākumiem. Tā tostarp uzskata, ka Vispārējā tiesa ir neatbilstoši noraidījusi sadarbības ar *FSA* pasākumus, priekšlikumu par darījumu sākotnēju apstiprināšanu vai pilnīga aizlieguma politikas attiecībā uz darījumiem ar Irānu ieviešanu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja nav precizējusi, ka pamatā ir noraidīta nevis šos pasākumu efektivitāte, bet gan to pieņemamība. No pārsūdzētā sprieduma 109. punkta izriet, ka šie pasākumi tika minēti vienīgi tiesas sēdē, un apelācijas sūdzības iesniedzēja nevarēja iesniegt pamatojumu šādai novēlotai rīcībai. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībā nav apstrīdējusi to, ka tā šos pasākumus ir minējusi novēloti, Tiesai, manuprāt, nav jālemj par vērtējumu, kas šķiet esam tikai un vienīgi pakārtots un kuru Vispārējā tiesa, neraugoties ne uz ko, sniedza attiecībā uz minēto pasākumu iespējamību vai efektivitāti. Jebkurā gadījumā šajā ziņā jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai uzlikts pienākums, kā to izdarīja Vispārējā tiesa, pierādīt pašas apelācijas sūdzības iesniedzējas piedāvāto alternatīvo pasākumu iespējamību nenozīmē uzlikt tai nesaprātīgu pierādīšanas pienākumu, bet, tieši pretēji, runa ir par parastu katra lietas dalībnieka izvirzīto argumentu pamatojuma pārbaudi. Apelācijas sūdzības iesniedzēja līdz ar to nevar papildus uzskatīt, ka Padomei ir jāpierāda, ka tās teorētiski minētie alternatīvie pasākumi, it īpaši iepriekšēja apstiprināšanas sistēma un neatkarīga pilnvarnieka veikta uzraudzība, nav iespējami, ņemot vērā, ka Vispārējā tiesa pati ieņēma nostāju attiecībā uz to, ka priekšlikums par pilnīgu darījumu aizliegumu ar Irānu nav efektīvs [44].

52. Attiecībā uz pārējo ir jākonstatē, ka ir pareizs Vispārējās tiesas vērtējums par to, ka līdzekļu iesaldēšanas pasākums, kas noteikts attiecībā uz vienību, kura "pieder" vai ko "kontrolē" vienība, kas piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās vai sniedz tām atbalstu, ir nepieciešams un piemērots. Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktā īpaši ir minētas personas, vienības un

41 — Skat. Kopējās nostājas 2007/140 preambulas desmito apsvērumu, kā arī 5. panta 1. punktu.

42 — Kā piemērus no plašās judikatūras skat. 1987. gada 18. novembra spriedumu lietā 137/85 *Maizena* u.c. (*Recueil*, 4587. lpp., 15. punkts), 1990. gada 13. novembra spriedumu lietā C-331/88 *Fedesa* u.c. (*Recueil*, I-4023. lpp., 13. punkts), 1993. gada 7. decembra spriedumu lietā C-339/92 *ADM Ölmühlen* (*Recueil*, I-6473. lpp., 15. punkts), kā arī 2009. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-558/07 *S.P.C.M.* u.c. (Krājums, I-5783. lpp., 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 — Skat. apelācijas sūdzības 75. punktu.

44 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 109. punktu.

organizācijas, kurām tādēļ, ka tās pieder saskaņā ar 7. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktu minētajai vienībai vai tā tās kontrolē, ar šo vienību ir īpaši cieša saikne. Manuprāt, Vispārējās tiesas konstatējums, ka pastāv "vērā ņemama iespējamība, ka [vienība, kura atzīta par tādu, kas piedalās kodolieroču izplatīšanas darbībās] uz vienībām, kuras tai pieder vai kuras tā kontrolē, īsteno spiedienu", pilnībā atbilst 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta *ratio legis*. Tieši šī iespējamība apdraudēt visas sistēmas efektivitāti, to neievērojot, pamato, kāpēc uzsvars ir likts uz preventīviem pasākumiem un kāpēc tādējādi pasākumi, kurus Vispārējā tiesa varēja atzīt kā *ex post* pasākumus, lai arī tie nenoliedzami būtu mazāk ierobežojoši, nesniedz pietiekamas garantijas, lai šos pasākumus uzskatītu par tikpat efektīviem. Līdz ar to šī iespējamība ir tā, kas pamato īpašu attieksmi, kurai ir pakļautas Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētās vienības. Tādējādi nešķiet, ka attiecībā uz tām noteiktie līdzekļu iesaldēšanas pasākumi ir acīmredzami nepiemēroti [45].

53. Attiecībā uz pārmērīgo raksturu ir pareizi apgalvot, ka līdzekļu iesaldēšanas pasākums attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju tika pieņemts tāpēc, ka Padome uzskatīja, ka tā pilnībā pieder vienībai, kura sniedz atbalstu kodolieroču izplatīšanas darbībām, un ka attiecībā uz to šis pasākumus rada ievērojamas sekas [46]. Tomēr Tiesa jau ir atzinusi, kā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 111. punktā, ka "Kopienu tiesību akta [kā, piemēram, regulas, ar kuru noteikti ierobežojoši pasākumi] izvirzīto mērķu nozīmīgums ir tāds, kas var pamatot negatīvās sekas, pat ja tās ir ievērojamas, noteiktiem uzņēmējiem, tostarp tiem, kas nekādi nav atbildīgi par situāciju, kuras dēļ tika noteikti attiecīgie pasākumi, bet kuru tostarp tiesības uz īpašumu tiek skartas" [47]. Ņemot vērā iepriekš minēto leģitīmo pamatmērķi un vajadzību, ievērojot šo mērķi, saglabāt tādu ierobežojošo pasākumu efektivitāti, kuri noteikti, pamatojoties uz Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, jāuzskata, ka vērtējums par tādu līdzekļu iesaldēšanas seku pārmērīgo raksturu, kuri tika noteikti attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, līdz ar to tika veikts, pareizi piemērojot Tiesas noteiktos principus šajā jomā, un Vispārējā tiesa pareizi ir secinājusi, ka Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkts, ar kuru ir atļauta līdzekļu iesaldēšanas pasākumu attiecināšana uz vienībām, kuras pieder *Bank Melli* vai ko tā kontrolē, un līdz ar to uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, nepārkāpj samērīguma principu.

54. Tādējādi pirmā pamata otrā daļa un otrais pamats ir jānoraida kā nepamatoti.

C – *Par ceturto pamatu attiecībā uz kļūdu vērtējumā saistībā ar pienākumu apstrīdētajā lēmumā norādīt pamatojumu*

1) Lietas dalībnieku argumenti

55. Atsaucoties gan uz Regulas Nr. 423/2008 15. panta 3. punktu [48], gan uz judikatūru šajā jomā, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir uzskatījusi, ka Padome bija izpildījusi tai noteikto pienākumu apstrīdētajā lēmumā norādīt pamatojumu, kaut arī tā apstrīdētajā lēmumā ir minējusi vien šīs regulas 7. panta 2. punktu, neprecizējot, pamatojoties uz kuru daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja tika iekļauta pielikumā. Turklāt minētajā pielikumā īpaši un individuāli iemesli ir norādīti vien attiecībā uz *Bank Melli*, bet ne uz *Melli Bank*, jo Padome apstrīdētajā lēmumā papildus nav minējusi iemeslus, kuri tai lika domāt, ka *Melli Bank* rada vērā ņemamu iespējamību izvairīties no pasākumiem, kuri noteikti attiecībā uz tās mātes sabiedrību. Vispārējā tiesa kļūdaini, tāpēc ka sasteigti, esot apgalvojusi, ka Padome netieši ir uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja pieder 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta izpratnē un tādējādi

45 — Attiecībā uz to, ka vienīgi pasākuma acīmredzami nepiemērotais raksturs var ietekmēt tā tiesiskumu, skat. 2006. gada 12. decembra spriedumu lietā C-380/03 Vācija/Parlaments un Padome (Krājums, I-11573. lpp., 145. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *S.P.C.M.* u.c. (42. punkts).

46 — Pēc analoģijas skat. spriedumu apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (minēts iepriekš, 358. punkts).

47 — Turpat (361. punkts un tajā minētā judikatūra).

48 — Šis pants ir citēts šo secinājumu 8. punktā.

tieši uz šī pamata ir iekļauta to vienību sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē. Tā kā visas *Bank Melli* meitas sabiedrības netika iekļautas šajā sarakstā, apelācijas sūdzības iesniedzēja leģitīmi esot varējusi apšaubīt, ka vienīgi tās meitas sabiedrības statuss ir bijis tās iekļaušanas pamatā. Vispārējā tiesa arī nevarot apgalvot, ka Padome ir balstījusies uz atspēkojamu prezumpciju, nenonākot pretrunā ar Regulā ietvertu noteikumu, ka, iekļaujot sarakstā, ir jānorāda īpaši un individuāli iemesli. Tas, ka prasības atcelt tiesību aktu pamatā galvenokārt bija izvirzīti pamati par to, ka *Bank Melli* nekontrolē apelācijas sūdzības iesniedzēju, neesot svarīgi saistībā ar vērtējumu par Padomes pienākumu apstrīdētajā lēmumā norādīt pamatojumu. Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībā norāda, ka tā uzsāka saraksti ar Padomi, lūdzot tai nosūtīt lietas materiālus; tā kā šo lietas materiālu nosūtīšana tai esot tikusi atteikta, tā uzskata, ka tas pierādot, ka tajos nekad nav bijis detalizēts pamatojums tās iekļaušanai sarakstā. Pretēji tam, ko secināja Vispārējā tiesa, Padomei noteiktais pienākums pamatot lēmumu par iekļaušanu un norādīt individuālus un īpašus iemeslus neesot ticis ievērots.

56. Padome, kā arī pārējie lietas dalībnieki prasa šo pamatu noraidīt, jo apstrīdētā lēmuma formulējumā ir minēts Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkts un B tabulas 4. punkts, kurā izdarīta atsauce uz *Bank Melli* meitas sabiedrībām un filiālēm. Apelācijas sūdzības iesniedzēja kā tāda, kura pilnībā pieder *Bank Melli*, neesot varējusi nezināt, ka tā ir iekļauta kā vienība, kas pieder vai ko kontrolē *Bank Melli*. Padomei apstrīdētajā lēmumā neesot jāsniedz visa informācija, kas ir tās lēmuma pamatā. Apelācijas sūdzības iesniedzēja turklāt esot sapratusi šos iemeslus, jo tā varēja celt prasību atcelt tiesību aktu Vispārējā tiesā un šajā ziņā aizstāvēja viedokli, galvenokārt apstrīdot savas juridiskās un saimnieciskās saites ar *Bank Melli*. Tādējādi pamatojums esot pietiekams, un Vispārējā tiesa, piemērojot attiecīgajā Kopienu judikatūrā noteiktos galvenos principus, esot devusi nevainojamu juridisku vērtējumu.

57. Komisija ir vienīgais lietas dalībnieks, kurš kopš pirmās procesuālo rakstu apmaiņas kārtas ir uzskatījis, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja vēlējās arī apstrīdēt, ka Padome tai nav individuāli paziņojusi apstrīdēto lēmumu. Komisija galvenokārt uzskata, ka tas ir jauns pamats, kas Tiesai ir jāatzīst par nepieņemamu. Pakārtoti Komisija apstrīd Padomei noteiktu pienākumu individuāli apziņot lēmumu apelācijas sūdzības iesniedzējai. Replikā apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka jautājums par lēmuma paziņošanu ir viens no tās saistībā ar lēmuma pamatojumu izvirzītās argumentācijas aspektiem un ka tas tādējādi, kā to izdarīja Vispārējā tiesa spriedumā lietā *Bank Melli Iran*/Padome [49], ir jāizvērtē Tiesai, kurai jānolemj, ka šajā lietā ir noticis paziņošanas pienākuma pārkāpums. Šo pēdējo minēto apgalvojumu atbildes rakstā uz repliku ir apstrīdējušas Padome un Francijas Republika.

2) Vērtējums

58. Apelācijas sūdzības iesniedzēja vispirms apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu attiecībā uz Padomes norādīto pamatojumu apstrīdētajā lēmumā un uzskata, ka tajā nav norādīti iemesli, kuru dēļ minētā iestāde ir pieņēmusi attiecīgo tiesību aktu.

59. Kā ir atgādinājusi Vispārējā tiesa [50], pienākums norādīt pamatojumu ir primārajās tiesībās [51] noteikta prasība un tā ir atkārtota Regulas Nr. 423/2007 15. panta 3. punktā [52]. Lai izvērtētu, vai ir ievērots pienākums norādīt pamatojumu Savienības iestādes pieņemtā lēmumā, ir jāpārbauda, vai ar pamatojumu vienība, uz kuru attiecas šis lēmums, ir varējusi uzzināt noteiktā pasākuma pamatojumu un kompetentā tiesa – īstenot savu pārbaudi. Tomēr netiek prasīts, lai Pamatojumā būtu minēti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo tas, vai akta pamatojums ir pietiekams, ir jāvērtē, ne tikai ņemot vērā tā formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas attiecīgo jomu reglamentējošās tiesību normas [53]. Jākonstatē, ka Vispārējā tiesa šos pamatprincipus vēlreiz bija apstiprinājusi pārsūdzētā sprieduma 143. un 145. punktā.

49 — Iepriekš minētais spriedums, 86.–88. punkts.

50 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 143. punktu.

51 — EKL 253. pants.

52 — Skat. šo secinājumu 8. punktu.

53 — Tostarp skat. 2007. gada 1. februāra spriedumu lietā C-266/05 P *Sison*/Padome (Krājums, I-1233. lpp., 80. punkts).

60. Vispārējā tiesa arī ir atgādinājusi, ka pienākums norādīt pamatojumu ir galvenais Savienības tiesību princips, no kura var atkāpties vienīgi imperatīvu apsvērumu gadījumā [54], un ka Padomei, pieņemot lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu, ir pienākums attiecīgajai vienībai darīt zināmus "īpašos un konkrētos" iemeslus [55]. Vispārējā tiesa, ņemot vērā arī īpašo kontekstu, kādā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, pēc analoģijas pārņēma Tiesas argumentāciju attiecībā uz cīņu pret terorismu noteiktiem ierobežojošiem pasākumiem un norādīja, ka pienākums norādīt pamatojumu bija daudz svarīgāks nekā tas, ka vienībām, attiecībā uz kurām pirmo reizi tiek noteikts līdzekļu iesaldēšanas pasākums, nav tiesību tikt uzklausītām [56]. No šīs judikatūras arī izriet, ka Padome ir izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, ja tā vienlaikus ar attiecīgā pasākuma noteikšanu vai arī pēc iespējas ātrāk pēc tā attiecīgajai vienībai dara zināmus iemeslus, kuru dēļ attiecībā uz to tika pieņemts lēmums par līdzekļu iesaldēšanu [57].

61. Lai atbildētu uz Francijas Republikas izvirzīto argumentu Tiesā par to, ka to personu, vienību un organizāciju sarakstā, kuru līdzekļi ir jāiesaldē, nav jāmin vienības, kuras pieder vai ko kontrolē, jāatgādina, ka, tieši pretēji, no Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunkta nepārprotami izriet, ka "V pielikumā iekļauj fiziskas un juridiskas personas, vienības un struktūras, [..] kas [..] ir apzinātas kā tādas, kas [..] pieder [..] vai kuru kontrolē". Citiem vārdiem sakot, šajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēta formāla saskaņā ar 7. panta 2. punkta d) apakšpunktu minēto vienību iekļaušana šajā pielikumā. Līdz ar to Vispārējās tiesas vērtējums šajā jautājumā [58] ir pareizs.

62. Turpinājumā jānorāda, ka Vispārējā tiesa, tieši piemērojot iepriekš atgādinātos principus, secināja, ka apstrīdētā lēmuma pamatojums, kaut arī "īpaši īss", ir pietiekams [59]. Tās vērtējumā tika ņemts vērā tas, vai apstrīdētajā lēmumā ietvertais pamatojums ļāva apelācijas sūdzības iesniedzējai uzzināt iemeslus, kuru dēļ tās līdzekļi tika iesaldēti. Šajā ziņā daudzi fakti runā par labu Vispārējās tiesas detalizētajam vērtējumam.

63. Nenoliedzami, Padome apstrīdētajā lēmumā bija ietvērusi vienu rindkopu, kurā minēti iemesli, kuru dēļ tā bija spiesta *Bank Melli*, kā arī tās meitas sabiedrības un filiāles iekļaut sarakstā, un sadaļā "Pamatojums" minētie iemesli vispirms attiecas uz *Bank Melli*, nevis apelācijas sūdzības iesniedzēju. Ņemot to vērā, ja, kam es piekrītu, pienākums norādīt pamatojumu ir jāizvērtē, noskaidrojot, vai attiecīgā persona ir sapratusi iemeslus, kāpēc tā ir tikusi iekļauta, un tā ir varējusi izvērtēt – un attiecīgā gadījumā arī apstrīdēt to pamatojumu –, tādējādi ir jākonstatē, ka lēmuma tekstā ir minēts Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkts. Turklāt apstrīdētā lēmuma pielikuma B tabulas 4. punkta ierakstā "Nosaukums" ir minēts sekojošais: "*Bank Melli*, *Melli Bank Iran* un *visas to filiāles un meitas sabiedrības*" [60]. Nav atbalstāma apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija par to, ka tai bija "jāuzmin", uz kuru 7. panta 2. punkta apakšpunktu balstījās lēmums par tās līdzekļu iesaldēšanu, jo tā īsti nevarēja piekrist, ka tā pilnībā pieder *Bank Melli*. Tā kā Regulas Nr. 423/2007 7. panta 2. punkta d) apakšpunktā ir noteikts, ka iesaldē to vienību līdzekļus, kuras atzītas par tādām, kas "pieder" vai ko "kontrolē", manuprāt, pielikuma B tabulas 4. punktā ietvertā norāde uz meitas sabiedrībām un filiālēm pirms īpašas norādes uz apelācijas sūdzības iesniedzēju un tās pasta adreses pietiekami norāda iekļaušanas iemeslus. Šis secinājums tomēr neliedz apelācijas sūdzības iesniedzējai pēc lēmuma pieņemšanas lūgt Padomei sniegt papildu informāciju par iemesliem, kuru dēļ tā uzskatīja, ka tā radīja vērā ņemamu iespējamību ciest no savas mātes sabiedrības spiedienu, radot iespēju, ka tā izvairās no ierobežojošiem pasākumiem, kuri noteikti attiecībā uz tās mātes sabiedrību, tiktāl, ciktāl Padome šos iemeslus var tai darīt zināmus. Visbeidzot jāpiebilst – tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja pilnībā pieder savai mātes sabiedrībai, nav izšķirīgs vērtējumā, kurš Tiesai ir jāsniedz attiecībā uz pamatojuma pietiekamību. Citiem vārdiem sakot, lai arī šis īsais pamatojums šajā lietā nav šķērslis tās pietiekamībai, Padomei, iespējams, vajadzētu pielikt mazliet vairāk pūļu gadījumos, kad piederība vai kontrole būtu mazāk acīmredzama.

54 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 143. un 144. punktu.
55 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 144. punktu.
56 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 143. punktu.
57 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 144. punktu.
58 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 146. punktu.
59 — Skat. pārsūdzētā sprieduma 148. punktu.
60 — Mans izcēlums.

64. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībā ir norādījusi, ka tā ar Padomi bija sazinājusies saistībā ar tās lietas materiālu nosūtīšanu. Šī norāde nav svarīga šī pamata izvērtēšanā. Pat ja šis iebildums būtu pieņemams – par ko neesmu pārliecināts [61] –, tas katrā ziņā neattiecas uz jautājumu par to, vai pašā lēmumā ir norādīts pietiekams pamatojums, bet drīzāk citu jautājumu – par pieeju lietas materiāliem, kas tomēr nav ticis izvirzīts Vispārējā tiesā.

65. Šādos apstākļos Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka no tā, ka apstrīdētā lēmuma pamatojums attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju ir īss, neizriet, ka tas ir mazāk atbilstošs, ņemot vērā kontekstu, un ka tas ir pietiekams, lai, pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja varētu saprast un izvērtēt iemeslus, kuri Padomei attiecībā uz to lika pieņemt minēto lēmumu, un, otrkārt, Vispārējai tiesai – īstenot savu pārbaudi.

66. Attiecībā uz to, vai apstrīdētais lēmums bija jāpaziņo apelācijas sūdzības iesniedzējai, jāatzīstas, ka man ir nopietnas šaubas par to, vai tas, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja ir minējusi savā replikā kā šī pamata paplašināšanu, ir pieņemams. Nevienā no Vispārējā tiesā izvirzītajiem pamatiem nebija apstrīdēts, ka Padome apstrīdēto lēmumu nebija paziņojusi individuāli. Līdz ar to un pavisam citādi nekā apelācijas sūdzības iesniedzējas minētajā spriedumā lietā *Bank Melli Iran*/Padome [62] Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā nav sniegusi nekādu vērtējumu par šo pamatu tieši tāpēc, ka tas nebija izvirzīts. Tādējādi, pat pieņemot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai apelācijas tiesvedībā bija nodoms izvirzīt šo jautājumu, tās sniegtā argumentācija katrā ziņā nav vērsta pret pārsūdzēto spriedumu.

67. Līdz ar to acīmredzami šajā lietā runa ir par jaunu pamatu, kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja ir izvirzījusi replikā, atbildot uz to, kā Komisijas interpretēja apelācijas sūdzības 116. punktu, kurā, kā uzskata Komisija, tiek apstrīdēts veids, kādā lēmums ir ticis darīts zināms apelācijas sūdzības iesniedzējai, un attiecībā uz kuru Komisija savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību plaši izteica savu viedokli.

68. Es šo punktu neinterpretēju šādā veidā. Oriģinālā 116. punktā nenoliedzami ir norādīts, ka Vispārējās tiesas judikatūra "makes it clear that a person must be notified of the reasons for a decision against him at the time at which the decision is made" [63] [prasa, lai personai tiktu *paziņoti* attiecībā uz to pieņemta lēmuma iemesli brīdī, kad lēmums tiek pieņemts]. Tomēr katrā ziņā pārējā apelācijas sūdzības daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja nekad nav uzsvērusi argumentus, lai pierādītu, ka Padomei bija pienākums lēmumu paziņot individuāli. Būtu acīmredzami pārmērīgi uzskatīt, ka vienīgi tas, ka sākotnēji iesniegtā procesuālā rakstā ir izmantots vārds "notified" [paziņoti], nozīmē pamata par pienākumu individuāli paziņot apstrīdēto lēmumu izvirzīšanu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja jebkurā gadījumā nevarēja izvirzīt šādu pamatu, jo, kā uzsvēru iepriekš, tā to nebija izvirzījusi tiesvedībā Vispārējā tiesā. Debates starp lietas dalībniekiem replikā un atbildē uz repliku un pēc tam tiesas sēdē tādējādi nedrīkst maldināt Tiesu attiecībā uz tādu argumentu pieņemamību, kuri ir saistīti ar paziņošanu un kuri ir uzskatāmi par jaunu pamatu attiecībā uz Padomes paziņošanas pienākuma pārkāpumu, kas šajā ziņā ir nepieņemams, jo Tiesas kompetencē ir vienīgi izvērtēt tiesisko risinājumu, kas sniegts saistībā ar pamatiem, kuri diskutēti pirmajā instancē [64].

69. Tādējādi ceturtais pamats ir jānoraida daļēji kā nepamatots un daļēji kā nepieņemams.

61 — Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, "ja kādam lietas dalībniekam ļautu Tiesā pirmoreiz izvirzīt pamatus un argumentus, ko tas nebija izvirzījis Vispārējā tiesā, tas varētu Tiesai, kuras kompetence apelācijas tiesvedībā ir ierobežota, lūgt risināt strīdu, kas ir plašāks par to, kuru ir izskatījusi Vispārējā tiesa. Tādējādi apelācijas tiesvedībā Tiesas kompetencē ir vienīgi izvērtēt tiesisko risinājumu, kas sniegts atbilstoši pamatiem un argumentiem, kuri tika izvirzīti pirmajā instancē" (2010. gada 21. septembra spriedums apvienotajās lietās C-514/07 P, C-528/07 P un C-532/07 P Zviedrija u.c./*API* un Komisija, Krājums, I-8533. lpp., 126. punkts un tajā minētā judikatūra).

62 — Iepriekš minēts 12. zemsvītras piezīmē.

63 — Mans uzsvars.

64 — Kā piemērus no plašās judikatūras skat. spriedumu lietā *Sison*/Padome (95. punkts un tajā minētā judikatūra) un spriedumu apvienotajās lietās Zviedrija u.c./*API* un Komisija (126. punkts un tajā minētā judikatūra). Ja Tiesa lemtu citādi, vēlētos atsaukties uz šajā dienā lietā C-548/09 P *Bank Melli Iran*/Padome sniegto secinājumu 32. un nākamajiem punktiem, saskaņā ar kuriem es ieteicu Tiesai uzskatīt, ka Padomei ir pienākums individuāli pazinot apstrīdēto lēmumu, tomēr atzīstot, ka šī pienākuma pārkāpums nevar tikt attiecināts uz minētā lēmuma tiesiskumu, bet, tieši pretēji, vienīgi attiecībā uz šī lēmuma spēkā esamību.

IV – Par tiesāšanās izdevumiem

70. Atbilstoši Reglamenta 122. panta pirmajai daļai, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Padome ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai, manuprāt, spriedumam jābūt nelabvēlīgam, tad tai būtu jāpiespriež atlīdzināt ar apelāciju saistītos tiesāšanās izdevumus. Tā kā Francijas Republika, Apvienotā Karaliste un Komisija piedalījās tiesvedībā Tiesā, pamatojoties uz Reglamenta 115. pantu, tām savi tiesāšanās izdevumi būtu jāsedz pašām saskaņā ar minētā Reglamenta 69. panta 4. punktu.

V – Secinājumi

71. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, piedāvāju Tiesai nospriest šādi:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) *Melli Bank plc* piespriest atlīdzināt Eiropas Savienības Padomes prasītos tiesāšanās izdevumus.